

Anesthesie

Slapen tijdens onderzoek en/of behandeling

PSA

Streekziekenhuis
Koningin
Beatrix

Deze brochure is bedoeld om u te informeren over een bepaalde vorm van pijnbestrijding en slapen bij het ondergaan van een ingreep of onderzoek.

Wat is PSA?

PSA staat voor Procedurele Sedatie en Analgesie. Sedatie betekent letterlijk het verlagen van het bewustzijn tot een zodanig niveau dat u zich slaperig en comfortabel voelt. Dit gebeurt door het toedienen van slaapmedicatie of rustgevendende medicijnen (sedativa). Dit wordt vaak in combinatie met pijnstillende middelen (analgetica) gegeven.

Waar is PSA voor bedoeld?

Veel medische ingrepen veroorzaken pijn, stress en angst bij de patiënt. Het toedienen van sedatie en pijnstilling (PSA) kan dit voorkomen zodat u zich comfortabel en prettig voelt en niet te veel last heeft van de ingreep of behandeling. Hierdoor kan deze ook makkelijker plaatsvinden. Sedatie kan variëren van geringe slaperigheid tot een diepe slaap. Het effect hangt af van individuele gevoeligheid, keuze van het middel, toedieningswijze en eventuele combinatie van middelen die elkaar versterken. Daarnaast zal bij sommige ingrepen eerder gekozen worden voor een diepere slaap om de ingreep voor u prettiger te laten verlopen.

Wat zijn de effecten van PSA?

Het toedienen van sedatie en/of pijnstilling heeft de volgende effecten:

- Uw bewustzijn wordt verlaagd door het sedativum: u wordt slaperig en suf. U maakt de behandeling niet bewust mee en vaak bent u na afloop zelfs vergeten wat er is gebeurd.
- De pijnprikkel wordt onderdrukt door de pijnstiller (het analgeticum): u voelt minder of geen pijn.
- Uw reflexen, zoals ademen en slikken, blijven intact. U bent in principe wekbaar. Dit kunt u vergelijken met slapen. U bent dus **niet** onder algehele narcose.
- U kunt misselijk worden. Dit is een bijwerking van de verschillende medicijnen.

Het grote verschil met algehele narcose is dat u weliswaar slaapt, maar zelf ademt. Beschermende lichaamsreflexen, zoals ademhaling, hoesten en slikken blijven behouden. Bij narcose is het bewustzijn zo verlaagd dat ademhaling en reflexen onderdrukt worden en controle van de luchtwegen en ademhaling noodzakelijk is.

Hoe veilig is PSA?

Het toepassen van PSA is in principe veilig bij gezonde mensen. Wel kan het af en toe gebeuren dat de ademhaling minder goed wordt of de bloeddruk daalt. Daarom wordt u tijdens de ingreep bewaakt. Deze gebeurtenissen zijn op eenvoudige manieren te verhelpen en leiden zelden tot problemen. Iedere patiënt die PSA ontvangt wordt vooraf gezien op het spreekuur van de anesthesist. Tijdens dit gesprek wordt een risico-inschatting gemaakt omtrent de PSA en een plan van aanpak met u besproken. Dit onderzoek bestaat uit vragen over uw conditie en daarnaast wordt een gericht lichamelijk onderzoek verricht naar hart, longen en luchtwegen. Mensen met een verhoogd risico zijn diegene met ondergewicht, overgewicht, afwijkingen van het hoofd- of halsgebied, chronische aandoeningen van hart en longen en/of met eerdere negatieve ervaringen tijdens een PSA of narcose.

Bij welke ingrepen vindt PSA plaats?

PSA vindt plaats bij veel uiteenlopende ingrepen. Patiënten vragen steeds vaker om PSA bij ingrepen die zij als onplezierig of bedreigend ervaren. De meest voorkomende ingrepen bij volwassenen waarbij PSA plaatsvindt zijn endoscopische technieken zoals bijvoorbeeld darmonderzoek (coloscopie), maagonderzoek (gastroscopie), zwangerschapsafbreking (abortus), onderzoek van de luchtwegen (bronchoscopie), bepaalde injecties (PRP), behandelingen/ingrepen op de Spoedeisende Eerste Hulp (SEH) (bijvoorbeeld botbreuken) en het behandelen van hartritmestoornissen met behulp van een elektrische schok.

Patiënten met een verstandelijke beperking

Bij patiënten met een verstandelijke beperking moet zorgvuldig worden nagegaan welke ingrepen onder PSA en welke onder algehele narcose kunnen/moeten plaatsvinden. Een narcose kan de voorkeur hebben boven PSA. Dit wordt besproken op spreekuur van de anesthesist met de patiënt en diens wettelijke vertegenwoordiger.

Welke informatie krijgt u over PSA?

Om toestemming te kunnen geven voor de PSA tijdens de ingreep heeft u informatie nodig. Op basis van deze informatie kunt u een weloverwogen besluit nemen. Deze toestemming wordt een informed consent genoemd. Deze informatie krijgt u van de behandelaar (specialist) zodra de indicatie voor onderzoek of behandeling onder PSA is gesteld.

Wie is verantwoordelijk voor PSA?

De behandelaar bepaalt in overleg met u of de ingreep of het onderzoek plaatsvindt met PSA. De PSA zelf wordt uitgevoerd door de afdeling Anesthesiologie. De sedatie kan uitgevoerd worden door verschillende functionarissen, te weten: een sedatie praktijk specialist (dit is een anesthesiemedewerker opgeleid tot sedationist), anesthesist of physician assistant anesthesiologie.

Wat zijn de voorbereidingen op PSA?

De PSA-procedure kan alleen plaatsvinden als u voor de ingreep nuchter bent. Nuchter zijn houdt in dat u de uren voor de sedatie niet meer eet, drinkt en rookt. U mag **6 uur** voor de ingreep **geen vast voedselen/of melkproducten** innemen en **2 uur** voor de ingreep **niets meer drinken**. Dat betekent dus tot **2 uur** voor de sedatie mag u nog helder vloeibaar drinken. Hieronder valt een kop thee (mag met suiker), zwarte koffie (eventueel klein scheutje melk!) en ranja of heldere sap (dus geen dranken met vruchtvlees). Het poetsen van de tanden of het nemen van een klein slokje water om medicijnen in te nemen is echter geen probleem. Het kan zijn, dat u vanaf 0 uur 's nachts niets meer mag eten of drinken. U krijgt precieze instructies wat u wel en niet mag eten en drinken voor de ingreep. Tevens krijgt u informatie welke medicijnen er wel of niet gebruikt mogen worden.

Hoe en wanneer wordt de PSA gestart?

U krijgt de sedativa en/of pijnstillende medicijnen toegediend vóór de ingreep via een infuusnaald. De medicatie wordt toegediend tot u het juiste niveau van PSA heeft bereikt. Tijdens de ingreep wordt goed in de gaten gehouden hoe u op de sedativa en/of pijnstillende medicijnen reageert. Indien nodig worden de medicijnen aanpast.

Na de behandeling of onderzoek

Na de ingreep wordt gestopt met het toedienen van de sedatie. U wordt naar een uitslaapkamer gebracht (bij de operatiekamer of met bewaking op de verpleegafdeling). Hier wordt u verzorgd en in de gaten gehouden totdat u weer helemaal wakker bent. Gaat u dezelfde dag nog met ontslag, dan mag u de rest van de dag niet zelf autorijden. De PSA heeft namelijk invloed op uw reactievermogen. Vraag daarom of iemand u kan begeleiden.

Tenslotte

U hebt recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u één van de medewerkers van de pijnpolikliniek dan om nadere uitleg. Wij zijn van maandag tot en met vrijdag van 8.30 – 12.30 en 13.30 – 16.30 uur bereikbaar op telefoonnummer: (0543) 54 42 00.

Geheimhouding en recht op privacy

Alle medewerkers van ons ziekenhuis hebben een geheimhoudingsplicht. Verder heeft u als patiënt recht op privacy. Uitgebreide informatie hierover kunt u vinden in de folder 'De rechten en plichten van de patiënt'. Deze is verkrijgbaar op de afdeling en bij de patiënteninformatie in de centrale hal. Daarnaast is deze folder te vinden op: www.skbwinterswijk.nl

Bezoekadres:
Beatrixpark 1
7101 BN Winterswijk

Postadres:
Postbus 9005
7100 GG Winterswijk

T 0543 54 44 44
F 0543 52 23 95
info@skbwinterswijk.nl
www.skbwinterswijk.nl